

Na podlagi 20. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 30/11 – odl. US, 99/12 in 111/13) Vlada Republike Slovenije izdaja

O D L O K
o razglasitvi Drežniškega in Ravenskega pusta
za živo mojstrovino državnega pomena

1. člen

Za živo mojstrovino državnega pomena se razglasi enota žive dediščine *Drežniški in Ravenski pust*, EID 2-00007 (v nadaljnjem besedilu: živa mojstrovina).

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za živo mojstrovino, so:

- Drežniški in Ravenski pust sodita med vidnejša tradicionalna pustovanja v Sloveniji,
- gre za eni redkih pustovanj v Sloveniji, kjer sta organizacija in izvajanje pustovanja tesno povezani s tamkajšnjima fantovskima skupnostma in s sprejemom novih članov,
- pustni liki in scenarij pustnega dogajanja sledijo krajevnemu izročilu; pustno skupino sestavljajo značilni pustni liki, med katerimi so najbolj prepoznavni ta lepi in ta grdi,
- izdelava oprave in naličij poteka v lokalnem okolju; naličje za ta grdega morajo v Drežnici izdelati novi člani fantovske skupnosti sami, za Ravenski pust pa jih izdelajo domači mojstri,
- tradicionalno pustovanje se prenaša iz roda v rod z ustnim izročilom in s postopkom sprejemanja novincev v fantovsko skupnost,
- tradicionalni pustovanji sta močno zasidrani v krajevno tradicijo, sta pomemben del lokalne identitete in vplivata na prepoznavnost krajev,
- pustni skupini nista podvrženi komercializaciji, prvenstveno izvajata pustovanji v okviru lokalne skupnosti.

3. člen

Živa mojstrovina se razglasi z namenom, da se zagotovita njena javna dostopnost in njeno prenašanje iz roda v rod ter ohranijo naslednje varovane sestavine:

- izvajanje šege v predpustnem in pustnem času,
- izvajanje Drežniškega pusta v Drežnici in Ravenskega pusta na Drežniških Ravnah, Jezercih in v Magozdu,
- scenarij pustnega dogajanja,
- značilni tradicionalni pustni liki in njihove oprave ter naličja.

4. člen

Za živo mojstrovino velja varstveni režim, ki določa:

- izvajanje šege v predpustnem in pustnem času,
- izvajanje Drežniškega pusta v Drežnici in Ravenskega pusta na Drežniških Ravnah, Jezercih in v Magozdu,
- ohranjanje scenarija pustnega dogajanja,
- ohranjanje značilnih pustnih likov, njihove oprave in naličij,
- zagotavljanje kontinuitete izvajanja pustovanja,
- prenašanje tradicije na mlajše generacije,
- spodbujanje prezentacije pustnih likov v lokalnem okolju izven pustnega časa,

- dokumentiranje šege in hranjenje dokumentacije pri nosilcih,
- preprečevanje komercializacije, ki bi ogrozila tradicionalno šego v lokalnem okolju.

5. člen

Nosilec ohranjanja Drežniškega pusta je Drežniška fantovščina.

Nosilec ohranjanja Ravenskega pusta je Fantovščina (fantovska skupnost) Ravenskega pusta.

Nosilca zagotavljata kontinuiteto izvajanja in ohranjanje šege.

6. člen

Strokovne naloge v zvezi z ohranjanjem žive mojstrovine opravlja Koordinator varstva žive dediščine v sodelovanju s krajevno pristojno organizacijo za varstvo premične dediščine.

7. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA 2014-3340-0003

Vlada Republike Slovenije

Alenka Bratušek
predsednica

OBRAZLOŽITEV:

Na podlagi predloga Koordinatorja varstva žive dediščine – Slovenskega etnografskega muzeja je ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, na podlagi 20. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 30/11 – odl. US in 99/12) presodilo, da je enota žive dediščine *Drežniški in Ravenski pust (EID 2-00007)* živa mojstrovina izjemnega pomena za Republiko Slovenijo.

Vsebinska obrazložitev

Drežniški in Ravenski pust sta pustni šegi in prireditvi, na katerih sodelujeta dve pustni skupini – ena v Drežnici in druga v Drežniških Ravnah, na Jezercih in v Magozdu.

Najznačilnejši pustni liki pri obeh skupinah so *ta lépi* in *ta grdi*. *Ta lépi* nosijo pokrivala z dolgimi papirnatimi trakovi, ki jim segajo čez obraz, in v parih skupaj z vodjo in ta starima dvema hodijo po hišah, kjer dobijo darove in plešejo. *Ta grdi* so oblečeni v kožuhe in hlače z našitimi trakovi, opasani so s kravjimi zvonci, na glavi pa nosijo strašljiva lesena naličja z rogovi. Podijo se po vaških ulicah, lovijo otroke in mladino in jih z nogavico, napolnjeno s pepelom oprahujejo. V tretji skupini so manj stalni liki, kot so *cigani*, zdravnik, poštar, *policaj* oz. žandar, Rezijan, *ta debel*, poštar, in drugi, ki uganjajo norčije.

Za organizacijo in izvedbo obeh pustovanj skrbita tamkajšnji fantovski skupnosti. Priprave na pustovanje se začnejo decembra s sprejemom v fantovsko skupnost, kar je pogoj za sodelovanje pri pustovanju. Novi člani nastopajo v vlogi *ta grdih*, za katere si morajo v Drežnici fantje sami izdelati maske, za člane Ravenskega pusta pa jih izdelajo domači mojstri. Začetek pustovanja napovedo s polnočnim petjem in hrupnimi sprevodi nenašemljenih fantov skozi vasi. Osrednje dogajanje Drežniškega pusta je na pustno soboto, Ravenskega pa eno soboto prej. Sobotno pustovanje končajo s popoldanskim nastopom na vaškem trgu. V torek pusta obsodijo na smrt in ga sežgejo. Drežniški in Ravenski pust sta eni zadnjih pustovanj v Sloveniji, ki sta še vedno povezana s sprejemom v fantovsko skupnost, ki zavestno ohranja tako tradicionalen potek pustovanja kot tudi najbolj značilne pustne like – *ta lepe* in *ta grde*.